

**Posudok školiteľky diplomovej práce
Mgr.Hana Šobáňová**

„Normální lidi jezdí na líbánky, my jsme jezdili na cizineckou policii“: Analýza reflektované zkušenosti s binacionálním sňatkem

Mgr.Hana Šobáňová sa vo svojej práci venuje aktuálnej téme výskumu genderu v procese migrácie-problematike rodinnej reunifikácie (presnejšie tzv.family formation-kedy dochádza k zlúčeniu rodiny migranta z krajiny mimo EU a českým občanom/kou). Ako tvrdí britská expertka na procesy zlúčenia rodiny v EU prof.Eleanor Kofman, práve na tejto inštitúcii môžeme efektívne sledovať tzv.sociálne konštruovanie národa.

V teoretickej časti práci Mgr.Hana Šobáňová predkladá teoretický prehľad problematiky skúmania rodiny v procese migrácie a špeciálnu pozornosť venuje binacionálnym manželstvám. Zároveň predstavuje historický vývoj legislatívneho rámca v Česku, ktorý upravuje pobytovú a sociálnu situáciu migrantov a migrantiek, na pozadí ktorých potom kontextualizuje svoje empirické dáta. Domnievam sa, že táto časť je síce prehľadná (i keď sa jedná o veľmi komplikovanú problematiku), ale autorka v samotnej empirickej časti teoretickú literatúru (či legislatívny rámec) dostatočne interpretačne nevyužíva.

Autorka práce sa na jej začiatku venuje reflexii svojej pozicionality, avšak priamo v „tele“ textu často sklzá k pomerne tvrdým hodnotiacim stanoviskám, ktoré ale nepodkladá relevantnými výpoveďami (i keď v samotnom analyzovanom materiále sú evidentne prítomné). A práve štylistické nejasnosti, chyby v detailnejšom vykresovaní analyzovaných problémov zbytočne robia prácu nečitateľnou a problematizujú reflexivitu ako takú.

Mgr.Hane Šobáňovej sa veľmi dobre podarilo ukázať sociálne dopady disciplinácie a kontroly zo strany štátnych inštitúcií na každodennosť migrantov a migrantiek. Osobne mi príde veľmi zaujímavé (a vlastne aj originálne) poskytnutiu agency migrantom, ktorí su inak

FAKULTA
HUMANITNÍCH STUDIÍ
Univerzita Karlova

v sociálnovednom výskume často vykreslovaní len ako pasívni aktéri v procese migrácie (teda ako obeť migrácie). Autorka odкрýva rezistenčné praktiky migrantov smerom k normatívnejmu tlaku a predstave o tzv. "skutočných rodinných vzťahoch" (tak ako tento termín používa analyzovaný podkladový vládny materiál). Ukazuje, akú dôležitú úlohu majú pri dokazovaní evidencie funkčnosti (na začiatku často transnacionálneho) vzťahu moderné technológie a materiálna kultúra ako taká.

Autorka ukazuje, že z gendrového hľadiska sa nejedná o neutrálny proces, ale práve naopak - ide o proces normatívny a reproduktívny patriarchálny poriadok. Príkladom môže byť spôsob vedenia rozhovorov, ktoré vyžaduje dotýčny správny orgán. Kladené otázky nie sú genderovo neutrálne, napríklad reprodukčná zodpovednosť je mierená len na ženy. Bezdetnosť je napríklad považovaná za patologickú a nepotvrdzujúca „skutočnosť vzťahu“.

Na druhú stranu je škoda, že sa autorke nepodarilo ukázať aký dopad na partnerské vzťahy a gendrové role (čo bol pôvodný zámer práce) má práve pobytovej závislosti migrantov na svojom partnerovi/ke, ktorá je systematicky kritizovaná zo strany neziskového i akademického sektoru.

Myslím si, že na posudzovanej práci je veľmi dobre vidno niekoľkomesačnú prácu v skúmanom teréne, i keď niektorí participanti sa nachádzajú (alebo v priebehu výskumu nachádzali) v stále zraniteľnej pobytovej situácii, a preto nebolo pre nich ľahké zdôveriť sa so svojou rodinnou situáciou.

Domnievam sa, že práca naplňa kritéria, ktoré kladieme na empirickú diplomovú prácu v odbore gendrových štúdií a prácu hodnotím známku VELMI DOBRĚ.

Praha 20.9.2016

Mgr. Petra Ezzeddine PhD.

Katedra obecné antropologie, Katedra genderových studií FHS UK